

Studii asupra epistolei către Efeseni – Matta Behnam

Privire generală

Cetatea Efes

Din această cetate – situată pe coasta de vest a Asiei Mici și totodată capitala acesteia – a pornit o influență importantă asupra vieții politice și religioase din zilele acelea.

Majoritatea locuitorilor acelei cetăți erau de origine greacă, dar se găseau printre ei și mulți iudei care se ocupau cu comerțul (Faptele Apostolilor 18,19-24; 19,1.17.34).

În Efes se găsea templul unei zeițe, pe care o venerau atât romanii cât și grecii. Romanii o numeau „Diana”, grecii o numeau „Artemis”. Acest templu a fost considerat una din cele șapte minuni ale lumii. El era construit complet din marmoră, măsura o lungime de aproximativ 140 m și o lățime de aproximativ 70 m. Acoperișul lui era susținut de 127 stâlpi din marmoră, fiecare având o înălțime de aproximativ 20 m. Templul a fost construit într-o perioadă de peste 200 de ani.

Se pare că Duhul Sfânt a luat acest templu minunat ca prilej ca să aducă pe credincioși la cunoștința „Templului spiritual”, a Casei lui Dumnezeu, în care Isus Hristos Însuși este piatra din capul unghiului, în care »toată clădirea, bine alcătuită, crește ca să fie un templu sfânt în Domnul« (Efeseni 2,19-21).

Templul zeiței Diana a fost distrus în anul 262 după Hristos de către goți; dar Adunarea, Casa lui Dumnezeu, nu va fi biruită nici măcar de porțile iadului.

Efes era în timpul acela un centru important al idolatriei păgâne, stimulată de lucrările impertinente ale vrăjitoriei, în timp ce fiecare din Asia credea că acest chip al zeiței ar fi căzut din cer (Faptele Apostolilor 19,35).

În cetatea Efes era și o sinagogă iudaică, care însă – legată de anumite prescripții legaliste – nu era în stare să alunge întinericul păgânismului, în care trăiau nu numai locuitorii Efesului ci întreaga Asia.

Dar, preamărit să fie Dumnezeu! Aici s-a petrecut ceva minunat. Evanghelia Domnului nostru Isus Hristos, care este puterea lui Dumnezeu pentru mântuire, a fost vestită în Efes, și toți, care locuiau în Asia, au auzit-o. Ea a nimicuit pentru totdeauna mărimea acestei zeițe false, căci venerarea ei nu a mai fost reintrodusă.

Această Evanghelie a fost în stare să producă în această cetate tocmai ce se temea argintarul Dimitrie. Ea a nimicuit templul și divinitatea lui.

Vestirea Evangheliei în Efes

Nu știm exact când și cum a ajuns Evanghelia pentru prima dată în Efes. Dar știm, că în ziua de Rusalii, când Duhul Sfânt a coborât peste credincioșii adunați, în Ierusalim erau prezenți și unii oameni veniți din Asia. Capitala acestei provincii era Efes. Aceștia au auzit deci predicarea Evangheliei, s-au pocăit și au crezut în Hristos (Faptele Apostolilor 2,9-14).

Apostolul Pavel a vizitat cetatea Efes pentru prima dată în timpul călătoriei lui de la Corint spre Siria. Aceasta a avut loc în a doua călătorie misionară a lui în jurul anului 54 după Hristos. Acolo el a intrat în sinagogă și s-a întreținut cu iudeii. Însă el nu a rămas mult timp în Efes, ci a lăsat acolo pe Acuila și Priscila (Faptele Apostolilor 18,19.20 și 26).

Știm de asemenea, că Domnul a folosit aici pe Apolo, care – născut în Alexandria – era un bărbat puternic în cuvânt și vorbire. Era învățat în căile Domnului, și, cu duhul aprins, vorbea și învăța amănunțit lucrurile despre Isus, cu toate că el cunoștea numai botezul lui Ioan.

Afară de aceasta, ne este cunoscut, că apostolul Pavel a vizitat a doua oară cetatea Efes. De data aceasta a rămas trei ani acolo, noapte și zi neîncetând »să sfătuiască cu lacrimi pe fiecare«

(Faptele Apostolilor 20,31). Această lucrare a adus mult rod, atât în mântuirea multor oameni cât și în învățarea profundă a credincioșilor.

La sosirea lui în Efes, Pavel a întâlnit acolo doisprezece ucenici, care erau botezați numai cu botezul lui Ioan, dar care erau în necunoștință de tot adevărul Evangheliei harului și despre locuirea Duhului Sfânt în cei credincioși. Deoarece în discuția apostolului cu cei doi el și-a dat seama de aceasta, el le-a pus două întrebări:

1. Ați primit Duhul Sfânt după ce ați crezut?
2. Cu ce botez ați fost botezați?

La prima întrebare el a primit răspunsul; »Nici n-am auzit că există Duhul Sfânt«. Din aceasta se vede că credința lor nu se baza pe lucrarea Domnului Isus, care a murit la cruce și a înviat din morți. Cu privire la Evanghelie erau neștiutori și nu știau că Duhul Sfânt ca Persoană coborâse pe pământ ca să-Și facă locuința în sufletul care ia pe Domnul Isus ca Mântuitor al său. Este un adevăr dumnezeiesc, că locuirea Duhului Sfânt în inima omului este realmente dovada cea mai importantă, că el este un adevărat creștin. »Dar dacă n-are cineva Duhul lui Hristos, nu este al Lui« (Romani 8,9).

Răspunsul acestor oameni la a doua întrebare a apostolului este: »Cu botezul lui Ioan«. Cu siguranță puțina lor înțelegere era urmarea predicii lui Apolo, care însuși nu cunoștea mai mult decât botezul lui Ioan. De aceea ei erau neștiutori cu privire la adevărul despre mântuirea deplină, pe care Domnul nostru Isus Hristos a înfăptuit-o la cruce, despre învierea Sa dintre morți și despre înălțarea Sa la cer.

Fără îndoială Apolo cunoștea botezul pocăinței, care are ca subiect pe Împăratul care va veni. Botezul creștin însă se referă la lucrarea de mântuire înfăptuită, la moartea Sa ca jertfă, la învierea Sa victorioasă, la înălțarea Sa la cer și la ocuparea de către El a locului de la dreapta Tatălui.

Botezul creștin este dovada pentru toți copiii lui Dumnezeu de a fi una cu Hristos în moartea Sa, în îngroparea Sa și în învierea Sa.

Apostolul Pavel a dat acestor ucenici învățăturile de care aveau nevoie, cu rezultatul, că ei au fost botezați în Numele Domnului Isus (Faptele Apostolilor 19,1-7).

Dacă urmărim mai departe pe apostolul Pavel în lucrarea sa în Efes, îl găsim în sinagoga iudaică, unde el trei luni a discutat liber și i-a convins pe iudei de lucrurile referitoare la Împărăția lui Dumnezeu (Faptele Apostolilor 19,8). »Dar, fiindcă unii erau împietriți și necredincioși și vorbeau de rău Calea înaintea mulțimii, Pavel a plecat de la ei, a despărțit pe ucenici de ei, discutând în fiecare zi în școala unuia numit Tiranus« (versetul 9). Pavel a respins să aibă vreun fel de părtășie cu aceia care tăgăduiau pe Domnul lui. »Ce părtășie are lumina cu întunericul? Ce înțelegere poate să fie între Hristos și Belial?« Porunca lui Dumnezeu este foarte clară: »Ieșiți din mijlocul lor și despărțiți-vă de ei, zice Domnul« (2 Corinteni 6,17).

Niciun slujitor credincios al lui Hristos nu va zăbovi să se despartă fără întârziere de aceia care tăgăduiesc Numele Domnului Său sau valoarea lucrării de răscumpărare făcută de El.

Timp de doi ani Pavel a vestit zilnic Cuvântul Domnului în școala lui Tiranus, așa că toți cei din Asia, atât iudei cât și greci, au auzit Cuvântul.

Pe lângă aceasta Dumnezeu Și-a dat aprobarea la predica robului Său prin minuni neobișnuite, pe care El le făcea prin mâinile lui Pavel (Faptele Apostolilor 19,11.12).

Lucrarea harului în inimile acelor care au crezut a adus cu adevărat roade și prin aceasta a devenit clar vizibil că ei s-au îndepărtat de acele lucruri, care mai înainte aveau valoare pentru ei (Faptele Apostolilor 19,18-19).

»Cu atâta putere se răspândea și biruia Cuvântul Domnului« (Faptele Apostolilor 19,20).

Împotrivirea față de vestirea Cuvântului în Efes

Cu toată roada bogată a predicii sale, apostolul a întâlnit o mare împotrivire din partea lui satan și a slujitorilor lui. Această împotrivire a început când unii iudei și-au împietrit inimile și n-au crezut, ci vorbeau de rău calea pe care o propovăduia Pavel. Însă aceasta era neînsemnat în comparație cu ceea ce a avut el parte mai târziu acolo, despre care citim în 1 Corinteni 15,32, »dacă, vorbind în felul oamenilor, m-am luptat cu animalele sălbatice în Efes ...«. Aceasta este fără îndoială aluzie la împotrivirea mare pe care iudeii i-au adus-o în mod deosebit acolo. În același fel spune el în 1 Corinteni 16,8-9: »Voi mai rămâne totuși în Efes până la Cincizecime, căci mi s-a deschis aici o ușă mare și largă și sunt mulți împotriviți«. Citim în continuare în 2 Corinteni 1,8: »Căci nu voim, fraților, să fiți în necunoștință despre necazul care ne-a lovit în Asia, de care am fost apăsați peste măsură de mult, mai presus de puterea noastră, așa că nici nu mai aveam nădejde de viață«.

Satan s-a folosit de unelte diferite, ca să împiedice Cuvântul lui Dumnezeu, imitându-L chiar prin cei șapte fii ai lui Sceva, care era un mare preot iudeu. »Niște exorciști iudei, care umblau din loc în loc, au încercat să cheme Numele Domnului Isus, peste cei care aveau duhuri rele, zicând: „Vă jur pe Isus, pe care-L predică Pavel!” Cei care făceau lucrul acesta erau șapte fii ai lui Sceva, un mare preot iudeu« (Faptele Apostolilor 19,13.14). Acești oameni sărmani și neștiutori au trebuit să afle, că de Numele sfânt și sublim al Domnului Isus nicidecum nu se poate abuza fără să fi pedepsit. Și omul, în care era duhul cel rău, a sărit asupra lor, a pus stăpânire pe amândoi și i-a biruit, în așa fel că au fugit goi și răniți din casa aceea« (versetul 16). Succesul din aceasta a fost, că toți cei care locuiau în Efes le-a devenit cunoscut cazul acesta; »pe toți i-a cuprins frica, și Numele Domnului Isus era slăvit« (versetul 17). Slăvit să fie Domnul, că Cuvântul Lui – oricât de înverșunat ar fi atacul lui satan și al slujitorilor lui – nu se întoarce gol înapoi la El!

Dar aceasta nu era singura împotrivire, de care a avut parte Pavel în Efes: »Un argintar, cu numele Dimitrie, făcea temple de argint de-ale Dianei și aducea lucrătorilor săi nu puțin câștig din ele. I-a adunat la un loc, împreună cu cei de meserii asemănătoare, și le-a zis: „Bărbați, știți că din acest câștig ne este traiul; și vedeți și auziți că Pavel acesta, nu numai în Efes, dar aproape în toată Asia, a înduplecat și a abătut o mare mulțime și zice că zeii făcuți de mâini nu sunt dumnezei. Primejdia care vine din acest fapt nu este numai că meseria noastră cade în dispreț, dar și că templul marei zeițe Diana este socotit ca o nimica și chiar măreția aceleia care este cinstită în toată Asia și în toată lumea este nimicită.” Cuvintele acestea i-au umplut de mânie și au început să strige: „Mare este Diana efesenilor!”« (Faptele Apostolilor 18,24-28). Însă Domnul veghea asupra robului Său, mai marele cetății prin vorbirea lui a știut să liniștească mulțimea mânioasă adunată, și s-o facă să meargă înapoi acasă (Faptele Apostolilor 19,35-41).

După această întâmplare apostolul a părăsit Efesul, după ce și-a luat rămas bun de la ucenici. În Sfânta Scriptură nu ni se spune că el s-ar mai fi întors vreodată acolo. Cei drept, se știe că el a trimis din Milet la Efes »și a chemat pe bătrânii adunării« ca să-și ia rămas bun de la ei și să le dea îndemnuri importante (Faptele Apostolilor 20,17-38).

Rodul activității apostolului în Efes

Rodul activității apostolului Pavel în Efes, sau cu alte cuvinte, victoria Evangheliei nu numai în Efes, ci și în toată Asia, este amintită în Faptele Apostolilor 19,10. Ei nu numai au auzit Cuvântul, ci mulți l-au primit în inima lor. În privința aceasta, Dimitrie avea dreptate, când a spus că: »Pavel acesta, nu numai în Efes, dar aproape în toată Asia, a înduplecat și a abătut o mare mulțime« (Faptele Apostolilor 19,26).

Este posibil ca prin lucrarea apostolului să fi luat naștere adunări nu numai în Efes, ci și în alte localități ale Asiei Mici (compară cu Apocalipsa 1,11).

Cu regret Pavel a trebuit să constate în a doua sa epistolă adresată lui Timotei un regres în adunarea din Efes, când scrie: »Ști că toți cei ce sunt în Asia m-au părăsit« (2 Timotei 1,15). Și printre acești credincioși, care s-au depărtat de el, se aflau deci și efesenii! Și în prima lui scrisoare adresată lui Timotei, în care îl ruga pe acesta să rămână în Efes, el îi încredințează colaboratorului său misiunea să poruncească unora »să nu învețe pe alții alte învățături și să nu ia aminte la basme și la genealogii fără sfârșit, care aduc mai degrabă certuri de cuvinte decât lucrarea lui Dumnezeu« (1 Timotei 1,3-4). Grija apostolului se vede și din faptul că el trimite din închisoarea din Roma pe Tihic la ei (2 Timotei 4,12).

Introducere generală

Apostolul Pavel a scris această scrisoare, ca și scrisorile către Coloseni, Filipeni și Filimon, în timpul primei lui întemnițări în Roma.

Domnul a permis ca guvernatorul roman să arunce în închisoare pe robul Său credincios, dar prin aceasta El i-a dat ocazia minunată să scrie aceste scrisori prețioase prin inspirație dumnezeiască.

Aceasta ilustrează cuvintele psalmistului, când el spune în Psalmul 76: »Căci mânia omului Te va lăuda; cu rămășița mâniei Te vei încinge« (versetul 10). Domnul a făcut ca din mânia omului, care a aruncat pe robul Său în închisoare, să rezulte laudă și onoare pentru Numele Său, oferind robului Său credincios har deosebit să scrie această scrisoare minunată, bogată în adevăruri divine.

În epistola către Efeseni, Duhul Sfânt revelează neîngrădit planul dumnezeiesc – taina dumnezeiască – care în epocile Vechiului Testament era ascunsă în inima lui Dumnezeu. (Efeseni 3,5.9)

Această scrisoare se compune în general din două părți: primele trei capitole constituie partea de învățătură, în care Duhul Sfânt ne arată bogăția harului lui Dumnezeu, în timp ce în partea a doua ea ne dă îndemnuri practice pentru aceia care au primit acest har. Aceasta înseamnă, ea ne arată mai întâi poziția noastră, apoi responsabilitatea noastră; sau privilegiile noastre și obligațiile care rezultă din acestea; sau, poziția cerească și apoi umblarea noastră aici jos în armonie cu această poziție, pe care Dumnezeu ne-o dăruiește în Hristos cel înviat.

Aceasta este ordinea lui Dumnezeu în tot Cuvântul Său sfânt. Să ne bucurăm nu numai de ce ne dă harul lui Dumnezeu, ci și să umblăm în adevăr în chip vrednic de harul oferit.

Tema principală a acestei scrisori este »Hristos și Adunarea Sa«, și relația intimă, veșnică, dintre ei. Această relație dintre Hristos și Adunarea Sa ne-o prezintă Duhul Sfânt sub aspecte diferite.

În capitolul 1 Hristos și Adunarea ne sunt prezentate ca »Trupul« Său. Domnul Isus Hristos, Căruia să-I fie slava, este El Însuși Capul acestui Trup; și toți cei care cred, cei născuți din Dumnezeu, sunt mădulare ale Trupului Său.

Prin moartea Sa El, care este Capul Trupului, a înfăptuit lucrarea de mântuire; slava Tatălui L-a înviat dintre cei morți și L-a așezat la dreapta Sa în locurile cerești (Efeseni 1,20). Și deoarece este absolut imposibil ca să fie despărțit capul de trup, Adunarea, care este Trupul Său, este văzută ca fiind așezată împreună cu El în locurile cerești (Efeseni 2,6).

Expresia »locurile cerești« se folosește de cinci ori în această epistolă: capitolul 1,3; 1,20; 2,6; 3,10; 6,12. Este necesar să atragem aici atenția, că această epistolă are două „cuvinte cheie”.

În primul rând găsim expresia »în EL« sau »în HRISTOS«. Deseori ni se spune că Adunarea și binecuvântările ei spirituale sunt »în Hristos«. Orice om, care nu este »în Hristos«, nu are nici parte și nici nu se bucură de vreuna din aceste binecuvântări cerești. Fără Hristos este imposibil să cunoști pe Dumnezeu și să te apropii de El, să te bucuri de El și de binecuvântările minunate, care sunt date acelor care sunt în Hristos.

În al doilea rând găsim în această epistolă expresia caracteristică deja amintită »locurile cerești«, în care Adunarea a fost deja acum așezată împreună cu Hristos, așa cum ne arată această epistolă.

Deși Adunarea este văzută în această stare minunată, sublimă, Duhul Sfânt accentuează mereu importanța unei umblări corespunzătoare a credincioșilor în această lume. De șapte ori este amintit și arătat felul nostru de umblare, ce lucruri trebuie să evităm: capitolul 2,1; 2,10; 4,1-17; 5,1.8.15. Noi suntem un popor ceresc, și umblarea noastră trebuie să fie în armonie cu poziția noastră cerească. Dar cine ar fi în stare prin propria putere să trăiască corespunzător acestui etalon ridicat? Ah, mulțumesc lui Dumnezeu, că El ne-a dat propriul Lui Duh și prin aceasta ne-a făcut capabili să umblăm în chip vrednic de chemarea noastră cerească. Din acest motiv Duhul Sfânt este amintit de treisprezece ori; căci fără îndoială este Duhul Sfânt Însuși care ne dăruiește putere și har să revelăm o comportare cerească în timp ce noi suntem aici pe pământ. De aceea și cuvântul »har« este amintit de douăsprezece ori în această scrisoare.